

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET LB INTERFINANZ A.G. protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 29549/04)

PRESUDA

STRASBOURG

27. ožujka 2008

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2.

Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu LB INTERFINANZ A.G. protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Christos Rozakis, *Predsjednik,*

Nina Vajić,

Anatoly Kovler,

Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyev,

Giorgio Malinverni,

George Nicolaou, *suci,*

i Søren Nielsen, *Tajnik Odjela,*

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 6. ožujka 2008. godine
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Švicarsko poduzeće LB Interfinanz A.G. („podnositelj zahtjeva“) podnijelo je 8. srpnja 2004. zahtjev (broj 29549/04) protiv Republike Hrvatske Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencije“).

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. D. Štivić, odvjetnik u Županji. Vladu Republike Hrvatske zastupala je gđa. Š. Stažnik, zastupnica Vlade.

3. Dana 19. ožujka 2007. Sud je odlučio dostaviti Vladi prigovore podnositelja zahtjeva u odnosu na pravo na pravično suđenje te je odlučio istovremeno ispitati dopuštenost i osnovanost zahtjeva, na temelju odredbi članka 29. stavka 3. Konvencije.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

4. Podnositelj zahtjeva je poduzeće sa sjedištem u Zurichu, Švicarska.

5. Nakon što je Trgovački sud u Osijeku dana 3. svibnja 1999. donio rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad Županjskom bankom, d.d. Županja, objavljen je poziv vjerovnicima da podnesu prijave svojih potraživanja prema dotičnoj banci. Podnositelj zahtjeva je slijedom tog poziva podnio prijavu. Dana 9. rujna 1999. na oglasnoj ploči Trgovačkog suda u Osijeku objavljen je oglas u kojem se zainteresirane osobe upućuju da se lista tražbina vjerovnika može dobiti na uvid u sudskoj pisarnici. Na listi se nalazila i tražbina Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (dalje: DAB).

6. Zastupnik podnositelja zahtjeva prisustvovao je ispitnom ročištu održanom 15. rujna 1999., na kojem je stečajna upraviteljica trebala odlučiti o prihvatanju odnosno odbijanju tražbina. Protiv prihvaćenih tražbina nisu istaknuti prigovori. Relevantni dijelovi zapisnika s ispitnog ročišta glase kako slijedi:

„Utvrđuje se da su na današnje ročište pristupili:

... odvjetnik Dražen Štivić za LB Interfinanz Švicarska...Maja Špoljarić za DAB.

Nakon objave predmeta u ovoj stvari, predsjednik stečajnog vijeća predočava nazočnim vjerovnicima da postoji lista tražbina vjerovnika koja je svakome dostupna i nakon toga isti se usuglašavaju da se pojedinačno ne upisuju iznosi tražbine vjerovnika, budući da će isto biti od strane stečajnog upravitelja usmeno priopćeno, o čemu će se vjerovnici moći izjasniti.

...

Nakon toga se prilazi ispitivanju tražbina prema člancima 155. i 157. Stečajnog zakona, i stečajna upraviteljica iznosi pojedinačno iznose tražbina nazočnih vjerovnika, prema listi tražbina.

...

Na upit predsjednika stečajnog vijeća osporava li netko od nazočnih vjerovnika danas ispitane tražbine vjerovnika, nitko se ne javlja za riječ.

...

Današnje se ročište zaključuje.
Odluka o danas ispitanim tražbinama vjerovnika slijedi u pismenom otpravku.“

7. Odmah potom održano je i izvještajno ročište, na kojem je zastupnik podnositelja zahtjeva imenovan zastupnikom svih inozemnih vjerovnika u Odboru vjerovnika, tijelu osnovanom radi zaštite interesa vjerovnika u stečajnom postupku. U odbor vjerovnika imenovan je i DAB, kao vjerovnik s najvećim iznosom priznatih tražbina. U daljnjem tijeku postupka održane su dvije sjednice Odbora, dana 27. rujna 1999. i 20. lipnja 2000. te je objema prisustvovao zastupnik podnositelja zahtjeva.

8. Donijeta je odluka o tražbinama ispitanim 15. rujna 1999., kojom je, *inter alia*, prihvaćena prijava potraživanja DAB.

9. U svom podnesku od 26. veljače 2001. podnositelj je osporio tražbinu DAB, argumentirajući svoj zahtjev tvrdnjom da tražbina DAB utvrđena u odluci od 15. rujna 1999. nije ispitana na ročištu održanom istoga dana, budući da tada još nije bila dospjela. Trgovački sud u Osijeku odbacio je 25. travnja 2001. podnositeljev podnesak kao nedopušten. Smatrao je da je tražbine vjerovnika u kontekstu stečajnog postupka moguće osporiti isključivo na ispitnom ročištu te da je spornu tražbinu prihvatila stečajna upraviteljica, kao što stoji u njenoj odluci od 15. rujna 1999.

10. Podnositelj zahtjeva je dana 10. svibnja 2001. podnio žalbu protiv te odluke, tvrdeći da se stečajni upravitelj nije određeno izjasnio priznaje li tražbinu DAB ili ju osporava, pa da stoga podnositelj nije bio u prilici osporiti dotičnu tražbinu.

11. Dana 12 lipnja 2001. Visoki Trgovački sud odbio je žalbu podnositelja, utvrdivši da je sporna tražbina bila prihvaćena odlukom stečajne upraviteljice od 15. rujna 1999. te da se podnositelj mogao žaliti na tu odluku. Budući da podnositelj nije pravovremeno podnio takvu žalbu, izgubio je pravo osporavati spornu tražbinu u kasnijim stadijima stečajnog postupka.

12. Podnositelj je potom podnio ustavnu tužbu, tvrdeći da tražbina DAB nije ispitana na ročištu 15. rujna 1999., budući da u to vrijeme nije bila dospjela. Također je tvrdio da mu odluka od 15. rujna 1999. nije bila dostavljena. Ustavni sud odbacio je tužbu podnositelja 14. svibnja 2004., utvrdivši da se ista ne odnosi na meritum predmeta.

13. Podnositelj je u zahtjevu priložio pismo Općinskog suda u Osijeku od 5. veljače 2007. u kojemu je sud odgovorio na upit podnositelja konstatirajući da je odluka od 15. rujna 1999. uvrštena u sudski registar istoga dana te je tamo čuvana tijekom slijedećih 15 dana. U pismu istoga suda od 8. veljače 2007. stoji da je bivša stečajna upraviteljica izvijestila sud o oglasu objavljenom na oglasnoj ploči suda, a kojim se zainteresirane stranke obavještavaju o mogućnosti uvida u navedenu odluku u sudskom registru tijekom slijedećih 15 dana. Nije spomenut datum objave oglasa na oglasnoj ploči suda niti kako dugo je isti tamo stajao. Sama odluka nije objavljena na oglasnoj ploči, budući da se sastoji od 82 stranice.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

14. Stečajni zakon („Narodne novine broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04 i 82/06), posebice sljedeći članci:

Članak 8. predviđa da se sudska pismena koja su upućena širem krugu osoba dostavljaju stavljanjem pismena na posebnu stečajnu oglasnu ploču suda. Dostava se smatra izvršenom istekom trećeg dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda. Sudovi su dužni voditi očevidnike pismena dostavljenih preko oglasne ploče suda te u te očevidnike unositi, *inter alia*, datum stavljanja pismena na oglasnu ploču suda.

Članci 297. i 350. obvezuju trgovačke sudove na vođenje dodatnih očevidnika, koji uključuju popise dokumenata objavljenih na oglasnoj ploči suda.

Članak 175. predviđa održavanje ispitnog ročišta pred nadležnim trgovačkim sudom, na kojemu se stečajni upravitelj izjašnjava priznaje li ili osporava svaku pojedinu prijavljenu tražbinu. Također, vjerovnik može osporiti tražbinu koju je prijavio drugi vjerovnik.

Članak 177. predviđa da se tražbina smatra utvrđenom ako ju na ispitnom ročištu ne ospori stečajni upravitelj niti koji od stečajnih vjerovnika. Trgovački sud sastavlja posebnu tablicu ispitanih tražbina, na temelju koje donosi rješenje kojim odlučuje o tome u kojem su iznosu i u kojem isplatnom redu utvrđene, odnosno osporene pojedine tražbine.

Članak 181. stavak 1. predviđa da konačna odluka o postojanju tražbine i njenom isplatnom redu, odnosno o njenom nepostojanju, proizvodi pravne učinke u odnosu na stečajnog dužnika i njegove vjerovnike.

PRAVO

I. NAVODNE POVREDE ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

15. Podnositelj je prigovorio da je povrijeđeno njegovo pravo na kontradiktorni postupak, utoliko što nije bio u mogućnosti osporiti tražbinu u ime DAB u stečajnom postupku vođenom protiv Županijske banke pred Trgovačkim sudom u Osijeku, protivno članku 6. stavku 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj“

16. Vlada je osporavala taj argument.

A. Dopuštenost

17. Vlada je tvrdila da članak 6. stavak 1. Konvencije nije primjenjiv u ovom predmetu, budući da u okviru stečajnog postupka nije došlo do spora te da u takvim postupcima sudovi ne donose odluke o suprotstavljenim tražbinama koje su prijavile stranke, već samo utvrđuju vrijednost dužnikove imovine. Dalje je tvrdila da je podnositeljevo osporavanje tražbina koje je prijavio drugi vjerovnik u stečajnom postupku predstavljalo *actio popularis*, s obzirom na to da je podnositelj osporavao položaj drugog vjerovnika u skladu s tad važećim zakonima.

18. Podnositelj se nije složio s tim tvrdnjama.

19. Sud na početku ističe da je primjenjivost članka 6. stavka 1. u stečajnom postupku izvan svake sumnje (vidi *S.p.r.l. ANCA i drugi protiv Belgije*, br. 10259/83, odluka Komisije od 10. prosinca 1984., Odluke i izvješća 40, str. 170; *Interfina i Christian della Faille d'Huyse protiv Belgije*, broj. 11101/84, odluka Komisije od 4. svibnja 1987., bez izvješća; *Ceteroni protiv Italije*, presuda od 15. studenog 1996., Izvješća o presudama i odlukama 1996-V; *Bassani protiv Italije*, br. 47778/99, §§ 13 and 14, 11. prosinca 2003; *Capital Bank*

AD protiv Bugarske, br. 49429/99, § 86, ECHR 2005-... (ulomci); i *Sukobljević protiv Hrvatske*, br.. 5129/03, § 37, 2. studenog 2006.).

Sud nadalje primjećuje da su prema hrvatskom pravu u slučaju da je stečajni postupak pokrenut protiv banke, njeni vjerovnici ovlašteni ostvariti svoje tražbine isključivo u okviru stečajnog postupka u kojem stečajni upravitelj na ispitnom ročištu priznaje odnosno odbija prijavljene tražbine.

20. Stoga Sud smatra da su se u stečajnom postupku protiv Županjske banke pred Općinskim sudom u Osijeku utvrđivala prava i obveze građanske naravi podnositelja kao jednog od vjerovnika navedene banke, u smislu članka 6. stavka 1. Konvencije, te prigovor Vlade stoga treba odbaciti.

21. Sud primjećuje da ovaj zahtjev nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. Konvencije. Dalje primjećuje da nije nedopušten ni po nekoj drugoj osnovi. Stoga je ovaj zahtjev dopušten.

B. Osnovanost

22. Podnositelj je priznao da je njegov zastupnik znao da je tražbina DAB prijavljena, ali da nije znao da ju je priznala stečajna upraviteljica, pa stoga nije bio u mogućnosti osporiti tu tražbinu. Nadalje je tvrdio da sporna tražbina nije niti mogla biti prihvaćena budući da u vrijeme održavanja ročišta, 15. rujna 1999., nije bila dospjela.

23. Vlada je istaknula da je zastupnik podnositelja prisustvovao ročištu održanom 15. rujna 1999. na kojem je stečajna upraviteljica priznala tražbine DAB te da je zastupnik podnositelja stoga bio u mogućnosti osporiti tražbinu.

24. Sud ponovno ističe da prema njegovoj praksi načelo jednakosti procesnih oružja zahtijeva postojanje razumne mogućnosti obaju stranaka da izlože činjenice i podupru ih svojim dokazima, u takvim uvjetima koji niti jednu od stranaka ne stavljaju u bitno lošiji položaj u odnosu na suprotnu stranku (*Dombo Beheer B.V. protiv Nizozemske*, presuda od 27. listopada 1993., serija A br. 274, str. 19, § 33, i *Ankerl protiv Švicarske*, presuda od 23. listopada 1996., *Izvješća* 1996-V, str. 1567-68, § 38). Pravo na saslušanje stranaka u načelu znači mogućnost stranaka da saznaju za predložene dokaze i iznijete primjedbe te mogućnost da na iste podnose vlastite primjedbe, a radi utjecanja na odluku suda (vidi *Lobo Machado protiv Portugala*, presuda od 20. veljače 1996., *Izvješća* 1996-I, § 31; *Nideröst-Huber protiv Švicarske*, presuda od 18. veljače 1997, *Izvješća* 1997-I, str. 108, § 24; i *K.S. protiv Finske*, br. 29346/95, § 21, 31. svibnja 2001).

25. Svrha članka 6. stavka 1. je prije svega osigurati interese stranaka i interese pravilnog izvršenja pravde (*Acquaviva protiv Francuske*, presuda od 21. studenog 1995., serija A br. 333-A, str. 17, § 66, i *Nideröst-Huber*, citiran gore, str. 109, § 30). U pitanju je povjerenje stranke u djelovanje pravde, koji se temelji, *inter alia*, na saznanju o postojanju mogućnosti da izrazi svoje stajalište u pogledu svakog podneska (*Nideröst-Huber*, citiran gore, str. 108, § 29, i *Beer protiv Austrije*, br. 30428/96, § 18, 6. veljače 2001).

26. Konvencija ne sadrži pravila o dokazima kao takvima. Na nacionalnim je sudovima da ocjenjuju predložene dokaze i relevantnost pojedinog dokaza kojeg stranka želi izvesti. Unatoč tome, Sud se mora uvjeriti da je postupak kao cjelina, uključujući način na koji je prihvaćeno izvođenje dokaza, bio pravičan u smislu članka 6. stavka 1. (vidi *Schenk protiv Švicarske*, presuda od 12. srpnja 1988., serija A br. 140, str. 29, § 46).

27. U ovom predmetu, Sud na početku primjećuje da je podnositelj priznao da je znao za tražbinu koju je prijavila DAB u stečajnom postupku protiv Županjske banke pred Trgovačkim sudom u Osijeku. Podnositelj je prigovorio, međutim, da nije znao da je dotičnu tražbinu stečajna upraviteljica priznala te da je stoga bio spriječen u osporavanju te tražbine. 28. Sud primjećuje da odluka donesena na ročištu 15. rujna 1999. na kojem je stečajna

upraviteljica priznala tražbinu nije dostavljena zastupniku podnositelja, što nije sporno. Također, sama odluka nije objavljena na oglasnoj ploči Trgovačkog suda u Osijeku. Moguće je tvrditi da je na oglasnoj ploči objavljena tek obavijest o tome da je uvid u odluku moguć u sudskom registru, no o datumu objavljivanja ne postoje dokazi, kao ni o datumu kad je ta obavijest skinuta s oglasne ploče.

29. Prema mišljenju Suda, takav manjak dokaza o objavljivanju obavijesti na oglasnoj ploči Trgovačkog suda u Osijeku kojom se stranke upućuju na koji način mogu dobiti uvid u odluku od 15. rujna 1999. predstavlja proceduralnu pogrešku koja potpada pod domet članka 6. stavka 1. Konvencije te je mogla utjecati na mogućnost podnositelja da u stečajnom postupku ospori tražbinu DAB i time na pravo podnositelja na pravično suđenje.

30. Međutim, Sud je ispitao sve relevantne aspekte spornog postupka kao cjeline. S tim u vezi, Sud primjećuje da je popis tražbina vjerovnika bio dostupan u sudskom registru prije ročišta zakazanog za 15. rujna 1999., i da je svako mogao dobiti uvid u njega. Popis je sadržavao, *inter alia*, tražbinu koju je prijavila DAB. Stoga je zastupnik podnositelja mogao i trebao znati za tražbinu DAB, što ne osporava.

31. Sud nadalje primjećuje da su ročištu održanom pred Trgovačkim sudom u Osijeku 15. rujna 1999. prisustvovali zastupnici kako podnositelja, tako i DAB. Iz zapisnika s tog ročišta je razvidno da je stečajna upraviteljica priznala sve tražbine prisutnih vjerovnika, osim onih koje je izričito osporila, i onih u odnosu na koje je odluka odgođena. Budući da stečajna upraviteljica nije izričito osporila tražbinu DAB niti izjavila da je donošenje odluke o priznavanju ili osporavanju te tražbine treba biti odgođeno, bilo je jasno, prema mišljenju Suda, da je tražbina DAB priznata. Međutim, zastupnik podnositelja, iako prisutan, nije osporio priznavanje tražbine DAB niti iznio kakve druge primjedbe s tim u vezi.

32. Sud također primjećuje da je stečajna upraviteljica obavijestila prisutne vjerovnike da će uslijediti pismena izrada odluke o prijavljenim tražbinama. Stoga su svi na ročištu prisutni vjerovnici, uključujući zastupnika podnositelja, morali znati za dotičnu odluku. U takvim okolnostima, Sud smatra da je činjenica neobjavljivanja same odluke na oglasnoj ploči Trgovačkog suda u Osijeku prihvatljiva, budući da se sastojala od 82 stranice. Prema mišljenju Suda, čak i da nije postojala nikakva obavijest zainteresiranim strankama o načinu dobivanja uvida u odluku u sudskom registru, to ne bi moglo spriječiti zastupnika podnositelja

Da osobno ili putem telefona kontaktira sudski registar kako bi dobio obavijest o spornoj odluci. S tim u vezi, Sud ističe da predmet obuhvaća građanska prava i obveze, u odnosu na koje nacionalne vlasti uživaju veću slobodu djelovanja nego u području kaznenog prava (vidi *Dombo Beheer B.V.*, citiran gore, i *Levages Prestations Services protiv Francuske*, presuda od 23. listopada 1996., Izvješća 1996-V, str. 1544, § 46).

33. U takvim okolnostima, Sud smatra da nije moguće ustanoviti da podnositelj nije bio u mogućnosti osporiti tražbine DAB. Upravo suprotno, to je mogao učiniti već na ročištu održanom 15. rujna 1999. te kasnije, u pravovremenoj žalbi protiv odluke od 15. rujna 1999., za koju je zastupnik podnositelja trebao znati, budući da je stečajna upraviteljica izričito obavijestila vjerovnike o njenom donošenju.

34. Navedene primjedbe su dovoljne Sudu za formiranje zaključka da proceduralna pogreška u stečajnom postupku protiv Županijske banke pred Trgovačkim sudom u Osijeku nije spriječila podnositelja u osporavanju tražbine DAB te da stoga nije utjecala na pravo podnositelja na pravično suđenje. Stoga, nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

II. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

35. Podnositelj je također prigovorio da mu je povrijeđeno pravo na učinkovito pravno sredstvo iz članka 13. Konvencije, time što nije imao na raspolaganju učinkovito pravno

sredstvo protiv odluke kojom je priznata tražbina DAB; zatim je prigovorio da je diskriminiran odnosno da je došlo do povrede članka 14. Konvencije; te da nije imao pravo na kompenzaciju za pogrešnu osudu, čime mu je navodno povrijeđeno pravo iz članka 3. Protokola 7.

36. U svjetlu materijala koji su mu dostupni te svoje dosadašnje prakse, Sud smatra da navedeni dio zahtjeva ne upućuje na povredu odredaba Konvencije. Stoga je taj dio zahtjeva proglašen nedopuštenim kao očito neosnovan, prema članku 35.st. 3., te se stoga odbija prema članku 35. st. 4. Konvencije.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* zahtjev u odnosu na navodnu povredu prava na pravično suđenje dopuštenim, a ostatak zahtjeva nedopuštenim;
2. *presuđuje* da nije došlo do povrede članka 6. st. 1. Konvencije.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 27. ožujka 2008. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN
tajnik Odjela

Christos ROZAKIS
Predsjednik